

VOORRAADVOEDERING MET GROTE BALEN

Ing. W. J. Bruins

Bij de winning van voordroogkuil zijn de afgelopen jaren persen gebruikt voor het maken van grote ronde of vierkante balen. Ook op de Waiboerhoeve is in 1983 en 1984 ervaring opgedaan met deze manier van inkuilen. De voornamelijk arbeidsorganisatorische voordelen bij het inkuilen worden soms gedeeltelijk teniet gedaan doordat het voeren van deze balen in het stalseizoen problemen geeft. Het uithalen gaat zeer snel maar het verdelen voor de koeien kost veel moeite. Op de Waiboerhoeve is een voersysteem in gebruik waarbij het verdelen van de balen niet nodig is.

Overdekte voergang buiten

In de ligboxenstal van afdeling 2 is geen voerruimte aanwezig. Er wordt buiten gevoerd. Vlak bij de stal zijn twee voerhekken op een onderlinge afstand van 2,30 meter tegenover elkaar geplaatst. Zo ontstond tussen de voerhekken een voergang die 15 cm verhoogd werd ten opzichte van de mestgang achter het voerhek. Om het voer droog te houden werd boven de voergang een overkapping gemaakt. Deze kap is hoog aangebracht zodat een trekker met cabine over de voergang kan rijden.

De grote pakken of balen worden in voorraad verstrekt tussen twee tegenover elkaar staande voerhekken.

The big bales are administered as a 3 day stock between two feeding racks opposite to each other.

Blokken kuilvoer

Op de voergang werden aanvankelijk blokken kuilvoer gezet die met een kuilvoersnijder werden uitgehaald. Deze blokken werden tegen elkaar geplaatst. Bij „normale” blokken kuilvoer bleek dat de koeien van het voer vraten zonder de kop door de spijlen van het voerhek te steken. Daardoor wordt voer gemorst op de mestgang. Afgezien van het verlies geeft dit gemorste voer ook problemen bij de mestverwerking. Bij mestverwijdering met vouwschuiven geven voerresten op de mestgang soms aanleiding tot ophoping van mest en vastlopen van de schuiven wat tot breuk van de aandrijfketting leidt. Daarom werd een

kuilvoersnijder gebruikt die blokken snijdt van maximaal 1,50 meter breed. Bij deze breedte moeten de koeien de kop door het voerhek steken om bij het voer te kunnen en werd morsen voorkomen.

Smalspoor nodig

Het bleek niet eenvoudig om met een trekker met een spoorbreedte van 1,50 meter over de voergang van 2,30 meter breed te rijden. Vooral achteruit rijden is een probleem. Daarom werd aanvankelijk meestal een heftruck of een kleine wiellader gebruikt bij het voeren. Deze zijn wendbaarder en smaller en daardoor beter geschikt. In het stalseizoen 1984/1985 wordt een smalspoortrekker gebruikt.

Ronde en vierkante balen

In 1983 en 1984 werd op afdeling 2 gewerkt met het inkuilen van grote ronde en vierkante balen. Bij de ronde balen kan het voeren tot twee keer per week beperkt blijven. Bij de vierkante balen moest drie keer per week gevoerd worden omdat deze zo'n 150 kg lichter zijn en op de voergang evenveel plaats innemen als de ronde.

De ijzerdraden (bij de vierkante) en het touw (bij de ronde) werden meestal na een dag doorgeknipt en vlak voor het uithalen van een nieuwe partij voer verwijderd. Hierbij bleek dat de 4 ijzerdraden per (vierkant) pak nogal wat gemakkelijker verwijders konden worden dan de 12-15 windingen touw om de ronde balen. Hierdoor was de arbeidsbehoefte bij het voeren van ronde of vierkante balen praktisch gelijk ondanks de extra voerbeurt per week bij de vierkante balen.

Perspectieven

Het beschreven voersysteem heeft mogelijkheden op bedrijven die 's winters maar één soort ruwvoer voeren en die steeds over voldoende ruwvoer kunnen beschikken. Het voordeel ten opzichte van zelfvoeding is dat met produktiegroepen gewerkt kan worden. Hierdoor is het mogelijk om het beste kuilvoer aan de hoogproduktieve koeien te geven en het minder goede voer aan de laagproduktieve en droogstaande koeien.

Niet iedere boer zal gecharmeerd zijn van een voersysteem dat de koeien (en soms henzelf) dwingt bij weer en wind naar buiten te gaan. Bovendien brengt voeren buiten met zich mee dat de mestproduktie (via het regenwater) ongeveer 1 m³ per koe en per stalseizoen groter is dan wanneer in de stal gevoerd wordt.

Het voersysteem is goed in te passen in bestaande of nog te bouwen stallen. In bestaande stallen met een brede voergang kan door het verplaatsen van een voerhek een voersysteem gemaakt worden zoals hier beschreven. Door het verplaatsen van het voerhek kan een extra rij ligboxen voor melkkoeien gerealiseerd worden. Men zou de vrijkomende ruimte ook kunnen benutten om het oudere jongvee samen met de melkkoeien onder één dak te brengen.

Bedacht moet worden dat het voersysteem alleen mogelijk is met voorraadvoeding. Dit maakt het moeilijk om beperkt ruwvoer te voeren. Dit kan bezwaarlijk zijn in jaren met schaarste of wanneer de dieren gedurende lange tijd meer vreten dan verwacht werd. Wanneer naast ruwvoer nog in beperkte mate allerhande bijprodukten (perspulp, bierborstel) worden gevoerd wordt het systeem minder makkelijk uitvoerbaar. De flexibiliteit van het voersysteem is dus wat minder groot.

Samenvatting

Op de Waiboerhoeve is een voersysteem in gebruik waarbij het in handwerk verdelen van het ruwvoer komt te vervallen. Er wordt buiten voorraadvoeding toegepast tussen 2 voerhekken die op een onderlinge afstand van 2,30 m tegenover elkaar zijn geplaatst. Gebleken is dat het systeem goed bruikbaar is wanneer de voordroogkuil wordt uitgehaald met een kuilsnijvork of wanneer het is geperst in grote vierkante of ronde balen.

Hoewel het voersysteem wat minder flexibel is dan de gebruikelijke voersystemen, biedt het mogelijkheden vanuit het oogpunt van arbeidsbesparing en besparing op gebouwenkosten.

Bulk feeding with big bales

On the experimental farm Waiboerhoeve a feeding system is used that makes it unnecessary to feed the cows roughage by hand. Outside the cubicle house bulk feeding is applied by using two feeding racks opposite to each other at a distance of 2,3 meters.

This way of feeding worked well, when wilted silage is taken from the clamp by a silage block cutter or when the silage is baled in big round or square bales. Although the feeding system is less flexible than the usual, it is cheaper and demands less labour.